

ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА СХІДНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ВИДАВНИЧИЙ ДІМ «ГЕЛЬВЕТІКА»
ЦЕНТР УКРАЇНСЬКО-ЄВРОПЕЙСЬКОГО
НАУКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

V КОНГРЕС СХОДОЗНАВЦІВ

9–10 грудня 2021 р.

Видавний дім
«Гельветика»
2021

НАУКОВИЙ КОМІТЕТ:

Валерій Бортняк, доцент (Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського);
Володимир Казарін, професор (Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського);
Марсель Ердал, професор (Франкфуртський університет імені Йоганна Вольфганга Гете);
Озкул Чобаноглу, професор (Університет Хаджеттепе, Анкара);
Хакан Кирилми, професор (Університет Бількент, Анкара);
Олексій Хамрай, професор (Інститут сходознавства імені А. Кримського НАН України);
Ласло Кароль, доцент (Уппсальський університет, Швеція);
Мажена Годзінська, доктор філософії з культурної антропології (Варшавський університет);
Ібрагім Шахін, доцент (Егейський університет, Ізмір);
Уміт Їлдиз, доцент (Посольство Республіки Туреччина в Україні, атташе з питань освіти);
Ірина Дрига, доцент (Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського);
Ольга Мавріна, доцент (Інститут сходознавства імені А. Кримського НАН України);
Мехмед Челенк, доцент (Університет Улудаг, Бурса);
Костянтин Комісаров, доцент (Київський університет імені Бориса Грінченка).

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Бессараб Олександр Володимирович – в.о. завідувача кафедри східної філології ННІ філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського;
Дрига Ірина Миколаївна – доцентка кафедри східної філології ННІ філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського;
Сеітяг'ясва Таміла Решатівна – старший викладач кафедри східної філології ННІ Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського;
Арнаутова Айше Рустемівна – старший викладач кафедри східної філології ННІ Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського;
Колега Юрій – інспектор кафедри східної філології ННІ філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського.

V Конгрес сходознавців: Збірник матеріалів м. Київ, 9–10 грудня 2021 р. – Київ:
П99 Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2021. – 260 с.

ISBN 978-966-992-733-0

У збірнику представлено стислий виклад доповідей і повідомлень, поданих на V Конгрес сходознавців, який відбувся на базі Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського 9–10 грудня 2021 р.

УДК 930.85(1-11)(063)

ISBN 978-966-992-733-0

© Таврійський національний університет
імені В. І. Вернадського, 2021

студентів необхідно знайомити з різними видами діяльності під час проведення занять. Наприклад, для першого і другого класів рекомендовано використовувати музичні ігри. На цьому ж етапі діяльність педагогів має спрямовуватися на навчання дітей відчувати емоції, які покладено в основу музики.

Працюючи з дітьми третіх – шостих класів, заняття з музики мають спрямовуватися не тільки на ознайомлення з музикальними творами, але й те, щоб навчити дітей співати та музичним формам. З сьомого по дев'ятий клас музика має бути інструментом для естетичного виховання особистості. Через зміну голосу у хлопчиків має змінюватися і структуру уроку. Основний акцент має зміщуватися зі співу на музичний аналіз творів [2].

Разом із тим, найважливішим у зміні програм є те, що змінюється підхід до викладання музики: акцент у навчанні має зміщуватися з отримання теоретичних знань та механічного співу на уміння відчувати музику.

Список використаних джерел:

1. Guo L. The Impact of New National Curricular Reform on Teachers. *Education canadienne et internationale*. 2012. Vol. 41. № 2. С. 87 – 105.
2. Ho, W.C., Law, W. W. The cultural politics of introducing popular music into China's music education. *Popular Music and Society*. 2012. 35(3). P. 399–425.

Ямпольська Л. М.

кандидат історичних наук, доцент,

доцент кафедри всесвітньої історії

Харківського національного педагогічного університету

імені Г. С. Сковороди

м. Харків, Україна

«ПРОБЛЕМА КІРКУКУ»

В КОНТЕКСТІ ІРАКСЬКОГО КУРДИЗМУ (ДРУГА ПОЛОВИНА XX – 10-ті рр. XXI ст.)

Становлення Іраку як держави в новітній період відбувалося під впливом наступних факторів: природно-географічного середовища, наявності вуглеводневих ресурсів, полярного економічного і політичного розвитку його адміністративних складових, строкатої

етноконфесійної структури. Власне іракські державотворчі процеси почалися після розпаду Османської імперії та політичної консолідації арабських і курдських територій (Сулейманія, Ербіль, Кіркук, Дохук, Захо) у Королівство Ірак під британським мандатом у 1921–1932 рр. [7, с. 173]. Відтоді започаткована чітка адміністративна система, за якою країна була поділена на провінції (мухафаз) та округи. Проблема адміністративно-територіального устрою Іраку пов'язана з боротьбою за національно-культурну та політичну автономію його етнічних меншин, найчисельнішою з яких є курдська, що свідчить про актуальність теми дослідження.

Завдання нашої доповіді – проаналізувати проблему мухафаз Кіркук¹ в процесах державотворення Іракського Курдистану в другій половині XX – 10-х рр. XXI ст.

Одним із найважливіших питань періоду незалежного розвитку Іраку (1921–1958 рр. – монархія, з 1958 р. – республіка) залишалося питання про взаємини окремих провінцій із центральними органами влади, при цьому проблема автономії Курдського району та реалізація прав курдського населення завжди займали ключове місце [8, с. 172]. Це було пов'язане із значенням провінції для нафтової промисловості Іраку: із загального обсягу розвіданих запасів Іраку (143 млрд. барелів) Курдистан мав близько 45 млрд. [5, с. 28]. Республіканська Конституція 1958 р. уперше зрівняла в правах курдів та арабів і задекларувала здійснення «національних сподівань курдського народу» в межах єдиної держави. Лідер іракського курдизму Мустафа Барзані вказував, що «тимчасова конституція, яка гарантує рівні права арабам і курдам, відкриває широкі перспективи для згуртування народів Іраку, передбачає необхідні умови для створення демократичного суспільства...» [2, с. 74]. В адміністративні органи Мосулу, Кіркуку, Ербіля

¹ **Кіркук** (араб. كركوك, курд. Kerkûk) – мухафаза на півночі Іраку. У 1976 – 2006 рр. мала назву Таамім. Територія – 10 282 км² з населенням 1 395 600 осіб на 2011 р. Округи мухафаз: Хавіджа (151 267 осіб), Даук (40 237 осіб), Кіркук (622 249 осіб), Махмур (34 254 осіб). Адміністративний центр – м. Кіркук, розташоване за 250 км на північ від Багдада. Район Кіркуку знаходиться між горами Загрос на північному сході, річками Заб і Тигр на заході, горами Хамрін на півдні і річкою Сірван на південному сході. Нафтове родовище Кіркуку, відкрите в 1927 р. – одне з найбільших у світі. Кіркук – поліетнічна мухафаза: переважна більшість населення – курди, меншість – туркомани, араби. У червні 2014 р. був захоплений радикалами Ісламської Держави. Курдські пешмерга відвоювали Кіркук, який фактично перейшов під контроль Іракського Курдистану, у червні 2017 р. 25 вересня 2017 р. у мухафазі був проведений референдум про входження до Іракського Курдистану і незалежність останнього. В середині жовтня 2017 р. за результатами Іраксько-курдської війни Кіркук знову повернений під контроль Багдада.

і Сулейманії увійшли представники курдського народу, а курд Халед Накшбанді навіть очолив Державну раду, яка здійснювала функції колективного президента республіки. На переговорах 1970 р. лідера Демократичної партії Курдистану (ДПК) М. Барзані з багдадською делегацією вперше були узгоджені принципи автономії Іракського Курдистану. «Програма 11 березня 1970 року» – декларація А.Х. аль-Бакра – свідчила про досягнення миру на основі визнання права курдів на автономію у складі Іракської Республіки [8, с. 174]: вперше в історії нарівні з арабами курди були проголошені основною національністю Іраку; їм надавалося право участі в законодавчих органах влади відповідно до відсоткового складу всього населення; віце-президентом ставав етнічний курд; 5 міністрів-курдів увійшли до центрального уряду [10].

11 березня 1974 р. рішенням Ради революційного командування (РРК) був прийнятий Закон № 33 «Про автономію Курдистану», який оголошував створення Курдського автономного району (КАР) із центром у м. Ербіль. Автономія здійснювалася в межах Іракської Республіки і обмежувалася трьома провінціями: Ербіль, Дохук і Сулейманія. Кіркук та інші нафтові райони етногеографічного Південного Курдистану не були включені до КАР. Виступаючи з промовою про прийняття закону про створення КАР, Саддам Хусейн відзначав, що «Кіркук – це губернаторство з низкою національностей», тому воно повинно мати «змішану адміністрацію і бути пов'язане зі столицею» [3, с. 208]. Цей закон був негативно сприйнятий ДПК і ПСК, оскільки на той час уже почалося насильницьке виселення курдських родин і заміна їх іракськими арабами в районі Кіркуку, що давав 2/3 нафтовидобутку країни. Рефлексією на репресивну політику аль-Бакра була позиція М. Барзані: «Я не хочу, щоб курди прийшли до моєї могили і плюнули на неї, кажучи: «Навіщо ти продав Кіркук?»» [1, с. 354]. Збройне повстання курдів 1975 р., придушене Багдадом, дискредитувало ідею автономії, у середовищі курдів поширювалася зневіра у можливість здійснення національних прав мирними політичними засобами [8, с. 175].

З приходом до влади у 1979 р. С. Хусейна починається відхід від генеральної ідеї розвитку Іраку в межах панарабського націоналізму до ідеї «месопотамської та іракської ідентичності», що охоплювала всіх іракців, включаючи неарабів і немусульман. Правляча Партія арабського соціалістичного відродження (ПАСВ) юридично оформила таку політичну систему суспільства, яка сприяла встановленню міцної та ефективної вертикалі державної влади і створення єдиного партійно-державного механізму, що функціонував до 2003 р., ядром якого став суннітський етнос і його тікрітський клан [9]. Кіркук був перетворений на баасистський плацдарм: тут розташовувалося північне бюро ПАСВ, а самі райони Південного Курдистану стали найважливішим промислово-економічним центром країни. Під час Ірансько-іракської війни 1980–1988 рр., з огляду на

значення нафти для іракської економіки, що зробила Кіркук однією з головних мішеней Ірану, курдські збройні сили отримували від нього допомогу в обмін на співпрацю з іранськими військами у військових операціях у Кіркуку. Надалі ця допомога стала приводом для каральної операції Багдада проти курдів «Анфаль» 1988–1989 рр.

Проте курди не демонструвати свого прагнення відокремитися від Іраку. Питання про його відділення не виникло навіть тоді, коли Багдад був ослаблений і не міг надати рішучого опору, зокрема після встановлення в 1991 р. рішенням РБ ООН «Зони безпеки» на північ від 36-ї паралелі. Під контроль Фронту Іракського Курдистану перейшли значна частина провінцій Сулейманія та Ербіль, а під контролем центрального уряду залишалися провінції Найнава, Кіркук і Ханекін. Через децентралізацію курдизму в Іракському Курдистані і протистояння двох основних політичних сил – Демократичної партії Курдистану (ДПК) на чолі з Масудом Барзані та Патріотичним союзом Курдистану (ПСК), створеним Джалялем Талабані, в Іракському Курдистані до 2002 р. фактично існували два уряди, і лише наприкінці 2002 р. вдалося сформувати єдиний уряд [5, с. 31]. Військова операція США з повалення режиму С. Хусейна в 2003 р. внесла у курдський національний рух нові акценти. У квітні 2003 р. курдські пешмерга увійшли в Кіркук, після чого курдські лідери заявили про свої претензії на цю територію. 18 травня 2003 р. курдський парламент в Ербілі прийняв закон про скасування арабізації в Курдистані. Кіркук лідери курдського руху пропонували включити до складу Іракського Курдистану на тій підставі, що більшість його населення складають курди, і раніше цей район входив до курдської автономії.

Новий етап політичного розвитку Іраку розпочався 15 жовтня 2005 р. із закріпленням правових основ державного ладу новою постійною Конституцією, що передбачала проголошення Іраку федеративною державою і надання широким повноважень регіонам. Ст. 140 Конституції могла стати основою для вирішення проблеми Кіркуку, оскільки передбачала повернення до адміністративних кордонів до 1976 р.; добровільне повернення арабських родин на місця колишнього проживання; проведення референдуму з питання про приєднання Кіркуку до Курдистану [4, с. 107]. Однак початок процесу створення курдської автономії ще не означав вирішення курдської проблеми. Основним питанням у відносинах федеральної влади Іраку та регіонального уряду Курдистану в ході війни 2013–2018 рр. з Ісламською Державою залишалися спірні території: Кіркук, Найнава, Діяла. Багдад твердо виступив проти розширення кордонів Іракського Курдистану за межі провінцій Ербіль, Сулейманія і Дохук. Район Кіркуку став осередком збройних зіткнень між арабськими і курдськими угрупованнями, які продовжили боротьбу за

контроль над ним. 25 вересня 2017 р. у мухафазі Кіркук був проведений референдум про її входження до Іракського Курдистану та незалежність останнього, на якому понад 90% жителів висловилися на користь незалежності [6]. Проте в Багдаді результати референдуму не були серйозно сприйняті, через два тижні іракські урядові війська почали військову операцію проти загонів пешмерга, взявши під контроль нафтові родовища в околицях Кіркуку. У результаті «битви за Кіркук» (Іраксько-курдської війни 15–18 жовтня 2017 р.) мухафаза була повернена під контроль Іраку.

Таким чином, загроза Іраку з боку Ісламської Держави стала фактором зближення різних політичних сил заради стабілізації ситуації і майбутнього розвитку. Незважаючи на прагнення іракських курдів добитися якомога ширших прав і свобод аж до здобуття повної державної незалежності, форсування відділення курдських територій від Іраку і вирішення проблеми Кіркуку найближчим часом малоімовірно, оскільки призведе не лише до остаточного розпаду Іраку, але й може спровокувати ще один регіональний збройний конфлікт.

Список використаних джерел:

1. Барзани М. Мустафа Барзани и курдское освободительное движение (1931–1961 гг.): пер. с курдск. А.Ш. Хаурами. СПб.: Наука, 2005. 373 с.

2. Данциг Б.М. Ирак в прошлом и настоящем. М.: Изд-во вост. лит-ры, 1960. 253 с.

3. Мосаки Н.З. Курдистан: ресурсы и политика: в 2-х ч. Ч. 1. М.: ИВ РАН, ИБВ, 2005. 352 с.

4. Сапронова М.А. Иракская конституция в прошлом и настоящем (Из истории конституционного развития Ирака). М.: Институт Ближнего Востока, 2006. 196 с.

5. Сапронова М.А. Проблема Киркука в отношениях федеральных властей Ирака и Иракского Курдистана. *Курдский фактор в региональной геополитике*; под ред. А.Г. Арбатова. М.: ИМЭМО РАН, 2015. С. 28–38.

6. Смотров М. Иракский Курдистан: независимость без нефти? URL: <http://www.bbc.com/russian/features-41824000>

7. Степанова Н.В. Проблема курдов в Ираке. Этноты и конфессии на Востоке: конфликты и взаимодействие; под ред. А.В. Торкунова; сост. В.Я. Белокреницкий, М.А. Сапронова. М.: МГИМО МИД РФ, 2005. С. 168–220.

8. Ямпольська Л.М. Курдський національний рух і «проблема Кіркуку» в контексті державотворчих процесів Іраку новітнього періоду. *Гілея: науковий вісник*. К.: «Видавництво «Гілея», 2019. Вип. 147 (№ 8), Ч. 1. Історичні науки. С. 170–177.

9. Mahir A. Aziz. The Kurds of Iraq: Ethnonationalism and National Identity in Iraqi Kurdistan. URL: http://www.peace.ax/images/Silke_Jungbluth_Working_Paper_Kurdistan_FINAL.pdf

10. Mohammad V.A. Ahmed. Iraqi Kurds and Nation-Building. URL: http://csis.org/files/publication/140105_Iraq_Book_AHC.pdf

Ян Чжуан

*аспірант кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
м. Харків, Україна*

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ХОРЕОГРАФІЙ В КИТАЇ

У сучасному суспільстві вимоги до фахівців з вищою освітою останнім часом значно підвищилися. Це стосується не тільки випускників інженерних, медичних, технічних та гуманітарних спеціальностей, але й майбутніх викладачів хореографії. У першу чергу це пов'язано із тим, що хореографія представлена великою кількістю напрямів та стилів, що спонукає до постійного пошуку нових виразних засобів та побудови танцю. До того ж, умови сучасного інформаційного суспільства, яке характеризується кардинальними змінами якісних та кількісних параметрів комунікації у свою чергу також істотно впливає на існування хореографії як мистецтва та навчальної дисципліни.

Отже, зміни, які відбуваються у суспільстві, вимагають підвищення уваги до спеціалістів цього профілю, які мають володіти не тільки певними професійними вміннями та навичками, але й добре знатися на педагогіці та психології організації навчального процесу.

Формування висококваліфікованих фахівців є складним та багатогранним процесом, які складаються як із теоретичної, так і практичної підготовки. Разом із тим, одним із найдієвіших інструментів формування педагогічної компетенції майбутніх вчителів хореографії є проходження педагогічної практики, яка є обов'язковим елементом вищої освіти. Саме цей вид роботи дозволяє студентам відчувати себе у ролі викладача та зрозуміти, що його завданням є не тільки правильно та чітко виконання танцювальних елементів, але вміння пояснити як саме цей елемент можна виконати, побудувати малюнок танцю та спланувати тренування таким чином, щоб навантаження на учасників було правильним та не шкодило здоров'ю. Під час проходження педагогічної